2022 m. lapkričio 24 d., ketvirtadienis

P9_TA(2022)0418

Tebesitęsiančios represijos prieš demokratinę opoziciją ir pilietinę visuomenę Baltarusijoje

2022 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl tebesitęsiančių represijų prieš demokratinę opoziciją ir pilietinę visuomenę Baltarusijoje (2022/2956(RSP))

(2023/C 167/07)

Europos Parlamentas,

— atsižvelgdamas į ankstesnes rezoliucijas dėl Baltarusijos,

— atsižvelgdamas į Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją ir visas žmogaus teisių konvencijas, kurių šalis yra Baltarusija,

— atsižvelgdamas į 2020 m. spalio 12 d. Tarybos išvadas,

— atsižvelgdamas į 2021 m. spalio 21 ir 22 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas,

— atsižvelgdamas į tarptautinių ir nepriklausomų Baltarusijos žmogaus teisių organizacijų parengtas ataskaitas,

— atsižvelgdamas į 2021 m. gegužės 4 d. ir 2022 m. liepos 20 d. Jungtinių Tautų specialiosios pranešėjos žmogaus teisių padėties Baltarusijoje klausimais Anaïs Marin ataskaitas Jungtinių Tautų žmogaus teisių tarybai ir 2022 m. spalio 10 d. Jungtinių Tautų ekspertų raginimą nedelsiant paleisti įkalintą Nobelio premijos laureatą bei kitus teisių gynėjus Baltarusijoje,

— atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų vyriausiojo žmogaus teisių komisaro 2022 m. kovo 4 d. ataskaitą dėl žmogaus teisių padėties Baltarusijoje prieš 2020 metais vykusius prezidento rinkimus ir po jų,

— atsižvelgdamas į G7 užsienio reikalų ministrų 2022 m. lapkričio 4 d. pareiškimą,

— atsižvelgdamas į Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) atstovo žiniasklaidos laisvės klausimais 2022 m. liepos 13 d. pareiškimą dėl tebesitęsiančio žurnalistų ir žiniasklaidos darbuotojų įkalinimo Baltarusijoje,

— atsižvelgdamas į Europos išorės veiksmų tarnybos (EIVT) 2022 m. spalio 7 d. pareiškimą dėl teismo sprendimo dėl nepriklausomų žiniasklaidos atstovų,

— atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 144 straipsnio 5 dalį ir 132 straipsnio 4 dalį,

A. kadangi Baltarusijos režimas nuolatinėmis represijomis prieš pilietinę visuomenę ir žmogaus teisių gynėjus siekia nutildyti visus likusius nepriklausomus balsus Baltarusijoje; kadangi manoma, kad vienu ar kitu metu už protestus prieš režimą buvo sulaikyta daugiau kaip 10 000 baltarusių; kadangi žmogaus teisių gynėjai, opozicijos politikai, pilietinės visuomenės atstovai, menininkai, nepriklausomi žurnalistai, profesinių sąjungų lyderiai bei nariai ir kiti aktyvistai nuolat patiria smurtines represijas ir yra priversti bėgti;

B. kadangi nuo 2020 m. rugpjūčio mėn. Baltarusijoje padaugėjo žmogaus teisių pažeidimų ir 2022 m. lapkričio mėn. buvo daugiau kaip 1 400 politinių kalinių, įskaitant Nobelio taikos premijos laureatą Alesį Bialiacką; kadangi tarp kalinių yra nepilnamečių, neįgaliųjų, pensininkų ir sunkiai sergančių asmenų; kadangi politinių kalinių teismo procesas tęsiasi, o skirtos bausmės yra dar negirdėto masto;

C. kadangi vis daugėja represijų prieš Baltarusijos plačiai remiamą opozicijos judėjimą už demokratiją; kadangi 2022 m. spalio mėn. Gardino apygardos teismas, remdamasis visiškai suklastotais kaltinimais, įskaitant valstybės išdavimą, skyrė 25 metų laisvės atėmimo bausmę politiniam aktyvistui Mikalajui Autuchovičiui; kadangi tai yra ilgiausia laisvės atėmimo bausmė, kada nors skirta A. Lukašenkos režimo oponentui; kadangi M. Autuchovičius, kuris vasarą buvo surengęs streiką, įkalintas buvo sumuštas ir kankinamas;

D. kadangi, be M. Autuchovičiaus, 11 kitų kaltinamųjų byloje – Pavelas Sava, Halina Dzerbyš, Volha Majorava, Viktaras Snehuras, Vladzimiras Hundaras, Siarhejus Rezanovičius, Pavelas Rezanovičius, Liubov Rezanovič, Iryna Melcher, Antonas Melcheris ir Iryna Haračkina, kurie visi kartu vadinami Autuchovičiaus dvyliktuku, buvo nuteisti iš viso 169,5 metų laisvės atėmimo bausme; kadangi kai kurie sulaikytieji asmenys ne kartą buvo kalinami vienutėje po to, kai jų šeimos pranešė apie laisvės atėmimo įstaigų pareigūnų smurtinį elgesį kalinių atžvilgiu ir net jų kankinimo atvejus;

E. kadangi Baltarusijos teismai yra priėmę šimtus neteisingų ir savavališkų nuosprendžių politiškai motyvuotuose teismo procesuose vadinamojoje ratelio byloje, kur posėdžiai dažnai vyksta už uždarų durų, nesilaikant tinkamo teisinio proceso ir ES diplomatams nesuteikiant galimybės stebėti teismo proceso;

F. kadangi Baltarusijos tyrimų komitetas pradėjo specialias procedūras už akių dėl Baltarusijos demokratinės opozicijos lyderių ir Koordinacinės tarybos narių – Sviatlanos Cichanouskajos, Pavelo Latuškos, Volhos Kavalkovos, Marijos Maroz, Siarhejaus Dyleuskio, Dzmitryjaus Navošos, Valerijos Zanemonskajos, Daniilo Bogdanovičiaus, Janinos Sazanovič, Volhos Vysotskajos, Aleksandros Gerasimovos, Aliaksandro Opeikino ir Dmitrijaus Solovjovo ir kt.;

G. kadangi demokratinės opozicijos partijų vadovai ir atstovai, įskaitant Pavelą Seviarynetsą, Mikalajų Kazlovą, Antaniną Kavalevą, Aksaną Aliaksejevą, Tatsianą ir Dzmitryjų Kaneuskius, Iharį Salavejų, Pavelą Spiryną, Vladzimirą Niapomniaščychą, Aliaksandrą Agraicovičių, Pavelą Belavusą, Andrejų Kudziką, Mikalajų Siarhijenią, Ramualdą Ulaną, Aliaksandrą Nahelą, Andrejų Kabanavą, Arturą Smaliakovą, Andrejų Asmalouskį, Dzijaną Čarnušyną, Mikalajų Statkevičių, Siarhejų Cichanouskį, Viktarą Babaryką, Maryją Kalesnikavą, Maksimą Znaką, Iharį Losiką, Siarhejų Sparyšą, toliau kalinami nežmoniškomis sąlygomis;

H. kadangi Baltarusijos režimas netiria tūkstančių pranešimų apie žiaurų policijos elgesį; kadangi ji veikiau skatina už šiuos veiksmus atsakingus asmenis ir jiems atlygina; kadangi plačiai paplitęs nebaudžiamumas už žmogaus teisių pažeidimus blogina desperatišką Baltarusijos žmonių padėtį; kadangi teisės viršenybės nebuvimas trukdo jiems pasinaudoti teise į teisingą bylos nagrinėjimą;

I. kadangi Baltarusija yra vienintelė šalis Europoje, kurioje taikoma mirties bausmė, ir neseniai paskelbta, kad bus įvykdytos mirties bausmės režimo politiniams oponentams; kadangi 2022 m. sausio mėn. padaryti ir 2022 m. gegužės mėn. A. Lukašenkos pasirašyti Baltarusijos baudžiamojo kodekso pakeitimai, kuriais mirties bausmę numatoma taikyti ir „pasikėsinimui įvykdyti teroro aktą“, galiausiai siekiant kovoti su politiniais disidentais ir numatyti teismo procesą už akių dėl „ekstremistinių“ ar „teroristinių“ veikų;

J. kadangi A. Lukašenkos režimas vis dar pasitelkia kankinimus, o politiniai kaliniai ir toliau praneša apie blogėjančias sveikatos sąlygas, pažeminimą ir nežmonišką bei žiaurų elgesį; kadangi A. Lukašenka išplėtė savo kampaniją prieš žmogaus teisių aktyvistus ir žurnalistus, įkalindamas žinomą Baltarusijos lenkų mažumos žurnalistą ir aktyvistą Andrzejų Poczobutą, kuris buvo įtrauktas į teroristų sąrašą; kadangi sustiprėjo nepriimtinas lenkų ir kitų mažumų persekiojimas, įskaitant naujausius Baltarusijos valdžios institucijų sprendimus, kurių tikslas – panaikinti švietimą lenkų ir lietuvių kalbomis, atlikti kratas lenkų bendruomenės vadovų namuose ir sunaikinti lenkų kapines bei poetų, rašytojų, sukilėlių ir Armijos Krajovos karių kapus; kadangi valdžios institucijos nutraukė sutartį, pagal kurią Šv. Simono ir Šv. Elenos Romos katalikų parapijai buvo leista neatlygintinai naudotis Raudonąja katalikų bažnyčia, ir ji vėliau turėjo išgabenti savo turtą iš bažnyčios;

K. kadangi, pasak specialiosios pranešėjos žmogaus teisių padėties Baltarusijoje klausimais, universitetų studentai būna savavališkai sulaikomi, neteisėtai nušalinami nuo studijų ir pašalinami iš jų, o tai akivaizdžiai kelia grėsmę jų akademinei laisvei;

2022 m. lapkričio 24 d., ketvirtadienis

L. kadangi Baltarusija pasitraukė iš Orhuso konvencijos, kuri buvo labai sėkminga stiprinant prieigos teises, darnų vystymąsi ir aplinkos demokratiją;

M. kadangi valdžios institucijos dažnai pasitelkia sekimą, interneto cenzūrą ir dezinformaciją, diegdamos gyventojų kontrolės technologijas; kadangi ši represinė praktika yra dar vienas žingsnis į skaitmeninį autoritarizmą ir Baltarusijos žmonių skaitmeninių teisių slopinimą, dėl kurio auga piliečių bauginimo mastas ir traukiasi pilietinė erdvė; kadangi dėl to žodžio laisvė nebeegzistuoja;

N. kadangi 2022 m. lapkričio 14 d. nepriklausoma žiniasklaida pranešė apie Baltarusijos lenkų sąjungos vadovų Irenos Valius ir Renatos Dzemančuk baudžiamąjį persekiojimą;

O. kadangi A. Lukašenkos režimas Baltarusijoje, leisdamas Rusijai naudotis Baltarusijos teritorija kariniams išpuoliams prieš Ukrainą, ir toliau sudaro sąlygas nepateisinamam Rusijos agresijos karui prieš Ukrainą;

P. kadangi prie antikarinio judėjimo prisijungusiems baltarusiams taikomos represinės priemonės, jiems skiriamas administracinis areštas arba jie apkaltinami nusikalstamomis veikomis – tai, be kita ko, teisininkas Aliaksandras Danilevičius, kuriam pareikšti kaltinimai dėl jo pasirašytos viešos peticijos prieš karą Ukrainoje, ir trys Baltarusijos piliečiai Dzianisas Dzikunas, Dzmitryjus Ravičius ir Alehas Malčanavas, kuriems pareikšti kaltinimai terorizmu dėl geležinkelių infrastruktūros sabotažo, siekiant užkirsti kelią Rusijos karinės įrangos transportavimui;

Q. kadangi atliekami įvairūs žmogaus teisių centro „Viasna“ nusikalstamų veikų tyrimai ir kaltinimai pareikšti, be kita ko, Alesiui Bialiackiui, Valiancinui Stefanovičiui, Vladzimirui Labkovičiui, Marfai Rabkovai, Leanidui Sudalenkai, Tatsianai Lasicai ir Andrejui Čapiukui;

R. kadangi likviduota arba likviduojama daugiau kaip 600 nevyriausybinių organizacijų (NVO), įskaitant beveik visas šalyje veikiančias žmogaus teisių grupes; kadangi vis dar persekiojamos nepriklausomos profesinės sąjungos ir jų vadovai bei aktyvistai, įskaitant Aliaksandrą Jarašuką, Henadzį Fiadyničių, Siarhejų Antusevičių, Michailą Hromavą, Iryną But-Husaim, Janiną Malaš, Vasilį Berasnevą, Zinaidą Michniuk, Aliaksandrą Mišuk, Iharį Povaravą, Jauheną Hovarą, Artsiomą Žernaką ir Daniilą Čeunakovą, tebėra kalėjime; kadangi liepos mėn. Baltarusijos Aukščiausiasis Teismas likvidavo Baltarusijos demokratinių profesinių sąjungų kongresą, kuris yra jungtinė nepriklausomų profesinių sąjungų organizacija, ir taip faktiškai uždraudė visas nepriklausomas profesines sąjungas;

S. kadangi žurnalistai, įskaitant Kaciaryną Andrejevą, Iryną Slaunikavą, Siarhejų Sacuką, Iharį Losiką, Kseniją Luckiną ir Andrejų Kuznečyką, tebėra viena labiausiai režimo puolamų grupių; kadangi 2022 m. spalio 6 d. Minsko apygardos teismas trims uždraustos nepriklausomos žiniasklaidos priemonės BelaPAN žurnalistams, t. y. vyriausiajai redaktorei Irynai Leušynai, direktoriui Dzmitryjui Navažylavui ir direktoriaus pavaduotojui Andrejui Aliaksandravui, taip pat nepriklausomai žurnalistei Irynai Zlobinai skyrė 4–14 metų laisvės atėmimo bausmes;

T. kadangi nuolat pažeidžiama taikių susirinkimų laisvė; kadangi nuo 2020 m. rugpjūčio mėn. įvykusių suklastotų prezidento rinkimų nebuvo leista rengti opozicijos protestų gatvėse;

U. kadangi A. Lukašenka tęsia Baltarusijos rusinimo politiką, mėgindamas marginalizuoti ir sunaikinti baltarusių tautinės tapatybės apraiškas, be kita ko, kalbos, švietimo ir kultūros srityse, pasitelkdamas savavališką areštą, sulaikymą ir visų pirma žiaurų elgesį su kultūros veikėjais;

1. toliau tvirtai solidarizuojasi su Baltarusijos tauta, taip pat su demokratinės opozicijos ir pilietinės visuomenės nariais, kurie toliau kovoja už laisvą, suverenią ir demokratinę Baltarusiją;

2. primena, kad ES ir jos valstybės narės nepripažino 2020 m. prezidento rinkimų rezultatų, nes jie buvo masiškai klastojami ir fabrikuojami, taip pat nepripažįsta Aliaksandro Lukašenkos kaip Baltarusijos prezidento; ragina toliau remti Baltarusijos demokratinę opoziciją ir nepriklausomą pilietinę visuomenę, įskaitant Europos politinių šeimų narius; palankiai vertina tai, kad, po to, kai buvo įsteigta Koordinacinė taryba ir Nacionalinė kovos su krize valdyba, buvo suformuota

Sviatlanos Cichanouskajos vadovaujama Baltarusijos jungtinė pereinamojo laikotarpio vyriausybė; ragina demokratines opozicijos jėgas išlaikyti ir skatinti vienybę, grindžiamą laisvos, demokratinės ir nepriklausomos Baltarusijos tikslu; pažymi, kad daugelis Baltarusijos gyventojų mano, jog 2020 m. prezidento rinkimų nugalėtoja yra Sviatlana Cichanouskaja;

3. pakartoja tvirtai remiantis Baltarusijos demokratinę opoziciją ir pilietinę visuomenę ir ragina jas toliau veikti Baltarusijos žmonių labui ir parengti šalies reformos planą; pažymi, kad demokratinius pokyčius Baltarusijoje paspartins Ukrainos pergalė; pakartoja, kad, vadovaujantis ESBO principais, turi būti tenkinami teisėti Baltarusijos tautos reikalavimai dėl žmogaus teisėmis ir pagrindinėmis laisvėmis, klestėjimu, suverenumu ir saugumu grindžiamos demokratijos; pakartoja savo ankstesnius raginimus surengti naujus laisvus ir sąžiningus rinkimus, kuriuos stebėtų ESBO Demokratinių institucijų ir žmogaus teisių biuro tarptautiniai stebėtojai;

4. griežtai smerkia nepagrįstus ir politiškai motyvuotus teismo nuosprendžius Autuchovičiaus dvyliktuko nariams, taip pat daugiau kaip 1 400 politinių kalinių; reikalauja nedelsiant nutraukti smurtą ir represijas, taip pat besąlygiškai paleisti visus politinius kalinius bei visus dėl politinių priežasčių savavališkai sulaikytus, areštuotus ar nuteistus asmenis ir panaikinti visus jiems pareikštus kaltinimus; taip pat reikalauja visiškos jų reabilitacijos ir finansinės kompensacijos už žalą, patirtą dėl neteisėto sulaikymo; kartu pabrėžia, kad reikia teikti informaciją apie jų buvimo vietą ir sulaikymo sąlygas, suteikti jiems galimybę kreiptis į pasirinktus advokatus ir gauti medicininę paramą, taip pat jiems užtikrinti galimybę bendrauti su šeimos nariais; reikalauja, kad A. Lukašenkos režimas sudarytų sąlygas sekti ir stebėti kiekvieno politinio kalinio, įskaitant demokratiją remiančius aktyvistus, demokratinės opozicijos narius, žmogaus teisių gynėjus, žurnalistus ir profesinių sąjungų narius, teismo procesą;

5. griežtai smerkia Baltarusijos įsitraukimą į nepateisinamą ir neišprovokuotą Rusijos agresijos karą prieš Ukrainą; smerkia tai, kad Baltarusijoje buvo vėl dislokuotos Rusijos ginkluotosios pajėgos; smerkia prieš Ukrainą nukreiptą Baltarusijos pareigūnų karinę ir grasinimais grindžiamą retoriką; pažymi, kad A. Lukašenka ir su juo susiję asmenys yra vienodai atsakingi už karo nusikaltimus Ukrainoje ir turėtų būti patraukti atsakomybėn tarptautiniame tribunole ir Tarptautiniame baudžiamajame teisme;

6. ragina Komisiją, valstybes nares ir EIVT bendradarbiauti su tarptautiniais partneriais, pavyzdžiui, ESBO Maskvos mechanizmu ir Jungtinių Tautų žmogaus teisių taryba, taip pat remti žmogaus teisių gynėjus ir pilietinę visuomenę vietoje, kad būtų užtikrinama, jog žmogaus teisių pažeidimai būtų stebimi bei fiksuojami ir apie šiuos pažeidimus būtų pranešama, o vėliau už juos būtų traukiama atsakomybėn ir nukentėjusiems garantuojamas teisingumas; palankiai vertina Tarptautinės Baltarusijos atskaitomybės platformos įsteigimą ir jį remia; pakartoja, kad svarbu tęsti Baltarusijos diplomatinę izoliaciją, mažinti ES ir jos valstybių narių diplomatinį buvimą šalyje ir toliau izoliuoti Baltarusiją tarptautinėse organizacijose;

7. primygtinai ragina Baltarusijos valdžios institucijas nutraukti bet kokias represijas, persekiojimą, kankinimus ir netinkamą elgesį su savo piliečiais, įskaitant smurtą prieš moteris bei pažeidžiamas grupes ir priverstinį dingimą; toliau smerkia tai, kad politiniai kaliniai kalinami nežmoniškomis sąlygomis, kenčia nuolatinį žeminimą, o jų sveikatos sąlygos vis blogėja;

8. reiškia susirūpinimą dėl to, kad pagrindinių ES įsisteigusių įmonių tiekėjai Baltarusijos įkalinimo įstaigose galimai priverstinai išnaudoja kalinius darbui; ragina visas ES įsisteigusias įmones būti ypač atidžias ir nutraukti santykius su Baltarusijos tiekėjais, kurie savo tiekimo grandinėse pasitelkia priverčiamąjį darbą, slopina savo darbuotojų pilietines ir politines teises arba atvirai remia smurtinį režimą; ragina Tarybą nustatyti sankcijas visoms Baltarusijoje veikiančioms Baltarusijos ar tarptautinėms įmonėms, kurios savo tiekimo grandinėse pasitelkia priverčiamąjį darbą, slopina savo darbuotojų pilietines ir politines teises arba atvirai remia smurtinį režimą; primygtinai ragina A. Lukašenkos režimą nutraukti priverstinio darbo įkalinimo įstaigose praktiką;

9. smerkia A. Lukašenkos pastangas kenkti Baltarusijos kultūrai, įskaitant mažumų kultūrą, ir surusinti tautą; ragina ES remti nepriklausomas Baltarusijos kultūros organizacijas, pavyzdžiui, teatrus, chorus, mokyklas, folkloro grupes ir menininkus; apgailestauja dėl Baltarusijos vidaus reikalų ministerijos sprendimo šalies patriotinį šūkį „Žyve Belarus!“ („Tegyvuoja Baltarusija!“) pripažinti nacistiniu šūkiu;

2022 m. lapkričio 24 d., ketvirtadienis

10. griežtai smerkia tai, kad Rusijos kariuomenė naudoja Baltarusijos teritoriją savo agresijai prieš Ukrainą; palankiai vertina Baltarusijos visuomenės veiksmus, kurių ji ėmėsi prieštaraudama tam, kad Baltarusijos teritorija būtų naudojama siekiant sudaryti palankesnes sąlygas Rusijos invazijai į Ukrainą; reiškia paramą Kastusio Kalinouskio ir Pahonios pulkams, kurie padeda Ukrainai gintis nuo Rusijos agresijos kare; pritaria Baltarusijos demokratinės opozicijos ir pilietinės visuomenės pozicijai, kad Baltarusija turėtų būti pripažinta okupuota arba *de facto* okupuota teritorija, ir prisijungia prie jų ragindama nedelsiant išvesti Rusijos karines pajėgas iš Baltarusijos ir Ukrainos;

11. pakartoja raginimą Tarybai ir Komisijai užkirsti kelią sankcijų vengimui ir ragina nustatyti sankcijas Baltarusijai, kurios yra visiškai analogiškos Rusijai nustatytoms sankcijoms, ir tinkamai jas taikyti visuose būsimuose sankcijų etapuose; ragina Komisiją, teisėkūros institucijas ir valstybes nares baigti kurti teisinį režimą, pagal kurį būtų galima konfiskuoti ES įšaldytą turtą, – tai taip pat suteiktų galimybę konfiskuoti A. Lukašenkos, jo šeimos ir vidinio rato narių, sudarančių sąlygas režimui, įskaitant teisėjus, prokurorus, propagandistus, nereguliarių karinių pajėgų narius, KGB darbuotojus ir saugumo pareigūnus, dalyvaujančius vykdant represijas, priimant apkaltinamuosius nuosprendžius, neteisėtai sulaikant ir kankinant asmenis, turtą ir nukreipti šiuos išteklius režimo aukoms bei Baltarusijos demokratinei opozicijai remti;

12. palankiai vertina tai, kad 2022 m. Nobelio taikos premija buvo skirta žmogaus teisių gynėjui, žmogaus teisių centro „Viasna“ įkūrėjui ir 2020 m. Sacharovo premijos laureatui Alesiui Bialiackiui; smerkia tai, kad Alesis Bialiackis, Valiancinas Stefanovičius ir Vladzimiras Labchovičius tebėra kalinami remiantis politiškai motyvuotais kaltinimais neteisėtu žmonių gabenimu ir kolektyvinių akcijų, kuriomis pažeidžiama viešoji tvarka, finansavimu, už kuriuos skiriama iki 12 metų laisvės atėmimo bausmė, ir ragina nedelsiant ir besąlygiškai juos paleisti; pakartoja Norvegijos Nobelio komiteto pirmininko raginimą A. Lukašenkos režimui užtikrinti, kad Alesis Bialiackis būtų paleistas į laisvę dar iki 2022 m. gruodžio 10 d. vyksiančios Nobelio taikos premijos įteikimo ceremonijos;

13. palankiai vertina tai, kad bendradarbiaujant su Baltarusijos demokratinėmis jėgomis ir pilietine visuomene Europos Taryboje įsteigta kontaktinė grupė; ragina ES institucijas ir valstybes nares bei tarptautines organizacijas stiprinti sisteminį bendradarbiavimą su Baltarusijos demokratiniais atstovais;

14. palankiai vertina tai, kad ES ir valstybės narės, ypač Lenkija ir Lietuva, teikia paramą ir apsaugą baltarusiams, priverstiems bėgti iš šalies; ragina valstybes nares išlaikyti solidarumą su asmenimis, bėgančiais iš Baltarusijos, ir ragina Komisiją toliau remti šias pastangas;

15. palankiai vertina Komisijos išsamų ekonominės paramos demokratinei Baltarusijai planą, tačiau reikalauja, kad šios lėšos būtų nedelsiant prieinamos siekiant remti itin svarbų pilietinės visuomenės, nepriklausomos žiniasklaidos, profesinių sąjungų ir Baltarusijos opozicijos tremtyje darbą, taip pat nuo priespaudos režimo bėgančius asmenis; ragina Europos politines partijas ir fondus teikti tiesioginę paramą Baltarusijai atstovaujantiems savo partijos nariams ir platesnei opozicijai; ragina Komisiją toliau remti nepriklausomas naujienų priemones, ypač tokias naujas medijas kaip „Nexta“, kuri, nepaisant plačios auditorijos Baltarusijoje, nėra gavusi ES finansinės paramos;

16. primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares toliau padėti demokratinei opozicijai, pilietinei visuomenei ir žmogaus teisių gynėjams, profesinių sąjungų atstovams ir nepriklausomai žiniasklaidai Baltarusijoje ir užsienyje, siekiant pasirengti būsimam šalies perėjimui prie demokratijos; giria Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąjį įgaliotinį užsienio reikalams ir saugumo politikai už tai, kad jis reguliariai kviečiasi Sviatlaną Cichanouskają į Užsienio reikalų tarybos posėdžius, be kita ko, į 2022 m. lapkričio 14 d. vykusį apskritojo stalo posėdį; šiomis aplinkybėmis palankiai vertina tai, kad Briuselyje įsteigta Demokratinės Baltarusijos misija;

17. ragina Komisiją ir valstybes nares parengti taisykles ir procedūras, taikomas tuo atveju, kai iš žmogaus teisių gynėjų ir kitų pilietinės visuomenės aktyvistų atimama Baltarusijos pilietybė, taip pat teikti paramą ES gyvenantiems baltarusiams, kurių tapatybės dokumentai netrukus baigs galioti ir kurie neturi galimybių juos pakeisti naujais, nes negali grįžti į Baltarusiją;

18. ragina Tarybą ir Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąjį įgaliotinį užsienio reikalams ir saugumo politikai apsvarstyti tolesnes priemones, kurios apimtų ne tik sankcijas, ir suformuluoti nuoseklų ir visapusišką ilgalaikį požiūrį į Baltarusiją, glaudžiai koordinuojant veiksmus su bendramintėmis valstybėmis ir tarptautinėmis organizacijomis; ragina EIVT imtis vadovaujamo vaidmens koordinuojant nuoseklią politiką su valstybėmis narėmis ir kitomis ES institucijomis;

19. smerkia Baltarusijos sprendimą pasitraukti iš Orhuso konvencijos, ypač atsižvelgiant į tai, kad Astravo atominė elektrinė pradėta eksploatuoti neįgyvendinus visų testavimo nepalankiausiomis sąlygomis rekomendacijų, ir apgailestauja, kad Astravo atominėje elektrinėje toliau aplaidžiai nesilaikoma griežčiausių branduolinės saugos reikalavimų; smerkia Baltarusijos režimo vykdomą brutalų aplinkos bei žmogaus teisių gynėjų ir NVO, kurie išsako susirūpinimą dėl branduolinės saugos, persekiojimą;

20. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams, Europos Tarybai, Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijai, Baltarusijos Respublikos ir Rusijos Federacijos valdžios institucijoms ir Baltarusijos demokratinės opozicijos atstovams.